anteq̃ ab illa felicitate excideres.

De ſancto Uuenceſlao ſermo p̄mus.

Conſtituit eum

dñm domus ſue ⁊ p̄ncipē oīs poſ
ſeſſionis ſue. ita ſcribit. pš. ciiij.
Rex ſapiens qui habet multos milites i do-
mo ſua nō oēs eq̃lit̃ remunerat ⁊ exaltat ſed
aliquos facit cācellarios alios dapiferos ce-
teros cubicularios nōnullos marſcalcos Si
aliquē aūt viderit prudentiorē ⁊ ad regimē
domus ſue abiliorē hunc p̄ncipē alioꝝ cōſti-
tuit ⁊ rectorē faciens ſm̄ cōſiliū poete conſu
lentis. Uñ verſus. Quē videris gnaꝝ recto
rē pone tuaꝝ. Quare h̃. certe iō. q: bon⁹ rex
in multis abundat diuitijs ſi nō hꝫ ſapientē
domus ſue prouiſorē oīa ſunt inordinata et
vltimate diſſiparent̃. iō dr̃ Prouẽ. iij. Sapiē
tia p̃cioſior ē cūctis opibus ⁊ oīa que deſide
rant̃ huic nō valent comparari longitudo die
rum in dextera ei⁹ ⁊ in ſiniſtra illi⁹ diuitie et
glorie. ¶ Et illud ſagaciter olim ꝑpendit
Pharao rex egypti de quo legit̃ Gen̄. xlj. ꝙ
quodā tp̃e vidit ſomniū putabat eni ſe ſtare
ſuper flumen de quo aſcendebāt ſeptē boues
ſ. vacce pulchre ⁊ craſſe nimis ⁊ in locī palu-
ſtrib⁹ paſcebant̃. Deinde alie ſeptem venie
bant q̃ priores deuorabāt q̃ erāt macre nimiſ
⁊ in ipſa amnis ripa paſcebāt̃. Euigilās aūt
Pharao ꝑterrit⁹ ē ⁊ accerſiuit oēs ſapiētes
eis ſomnium enarrans ſed nō erat qui inter-
p̃taret̃. Ex dicto autē pincerne eductus eſt.
Joſeph de carcere ⁊ huic narrauit rex ſom-
niū. Ille aūt tanq̃ȝ ſapiens expoſuit ſomniū
dicēs. Septē boues pulchre ſeptē āni ſūt fu
ture fertilitatis ⁊c̃. Et ſeptē macre anni ſunt
ſeptē future famis que cōſument oīa priora.
Jō ꝓuideat ſibi rex ſapientē viꝝ qui preſit
terre egypti. qui cōſtituat p̃poſitos ꝑ regio-
nes ⁊ quintā partē fructuū ꝑ ſeptē ānos fer-
tilitatis cōgregēt in horrea propt̃ futurā fa/
mē. Et ſequit̃. Placuit regi cōſiliū et dixit.
Nunquid inuenire poterim⁹ talē virū q̃ ſpi-
ritu dei plenus ſit. iō tu eris ſuꝑ domū meaȝ
⁊ ad mandatū tui oris cunctus ppl̃s obedi-
at. Ecce pharao tanq̃ȝ ſapiens rex q̃ multos
milites habuit in domo ſua nullū rectorē cu-
rie ſue niſi ſapientē Joſeph exaltauit. My-
ſtice dñs noſter ieſus xp̃s ē rex regū ⁊ ſapiē-
tiſſim⁹ in quo ſunt om̄s theſauri ſapientie et
ſcientie abſcōditi. Coll̃. ij. Jdeo ſi quis indi-
get ſcīa poſtulet ab eo q: dat oībus affluent̃
vt dicit̃ Jaco. j. Jſte ſapiētiſſim⁹ rex chriſt⁹
habet multos milites in curia ſua hoc i mun
do ſed nō equaliter eos exaltat ſed dat vni-
cuiq̃ȝ vt vult. Nam aliquos facit cancellari-
os ſicut euangeliſtas ⁊ doctores qui ſcripſe-
rūt ſecreta ſua. alios aūt dapiferos ſic̃ p̃dica
tores q̃ ferunt ſpūalit̃ dapes v̾bi dei. Nōnul
los v̾o ꝯſtituit cubicularios. ſ. religioſos cō
templatiuos qui ſemꝑ in cubiculo regis con
uerſant̃. q: eoꝝ cōuerſatio i celis ē ad Phil̃.
iij. Reliquos aūt fecit marſcalcos aut ſtabu
larios ſicut papas ⁊ ep̃os qui debent cuſto-
dire ſtabulū eccl̃ie ne lupus rapiat oues. ſ. fi-
deles. Jō dic̃ apl̃s ad ep̃h. iiij. Unicuiq̃ȝ ve-
ſtrū data eſt gratia ſm̄ menſurā donationis
xp̄i q̃ dedit quoſdā apl̃os quoſdā ꝓphetas
alios euāgeliſtas alios paſtores ⁊ doctores
ad ſānctoꝝ conſummationē. Si autem chri-
ſtus viderit aliquem prudentiorem ad regi-
men ſeculare hunc facit dñm terre ⁊ p̄ncipē
regni ſecularis. ſic̃ fecit. b. Uuenceſ. quem ꝓ
pter ſuā prudētiā fecit p̄ncipem terre Bohe-
morum vt per prudens regimen populi hu-
ius veniret ad regna celoꝝ. ſic̃ volūt verba
thematis p̃aſſumpti. Cōſtituit eum dñm do
mus. Jn quib⁹ quidē duo deſcribunt̃. Prio
iuridice traditio ptātis. ibi. cōſtituit eū. Se-
cūdo celice acceptio hereditatis. ibi. ⁊ princi
pem oīs poſſeſſionis ſue. ¶ Circa p̄mū ē
notandū. dicunt naturales ꝙ natura ſolꝫ cō
ſtituere in reges hec aīalia i q̃b⁹ plures ſūt ꝑ
fectiōes aut naturalia. ſ. q̃ ſunt magī ſapiētio
ra liberiora mitiora obediētiora ⁊ iuſtiora. ſi
cut videt̃ in leone q̃ ſm̄ Jſi. li. xij. ē rex aīali-
um quadrupedū ⁊ ē ſapiens cui⁹ ſapīa pꝫ in
ſuſcitatione ſuoꝝ catuloꝝ quos per triduuȝ
rugitu magno dicit̃ ſuſcitare ⁊ ē liberalis cu
ius liberalitas patet in ſoli. ꝺ mirabilib⁹ mū
di. ꝙ p̃dam ſuam quā rapit ſolus comedere
erubeſcit. Sed a remotis ſequentibus alijs
animalibus de ip̃a gratia liberalitatis eis ꝑ
tem derelinquit qꝺ de alijs aīalib⁹ nō vide-
mus. ⁊ ē aīal mite ⁊ miſericors. q: dicit Jſi.
li. xij. ꝙ natura ei⁹ circa hominē eſt magna ⁊
mirifica ⁊ miſericors. q: coram ſe proſtratis
parcit nec hominē niſi in magna fama come
dit ⁊ occidit. Eſt ⁊ obediēs q: ſm̄ Soli. vbi
ſupra. quando vidit catulū ante ſe v̾berari.
ſtatim timet ⁊ obedit. Eſt ⁊ deniq̃ȝ aīal iuſtū
q: verberat ſibi reſiſtentes ſed ꝑcit vt dictuȝ
ē que ſunt ſe corā ip̃o proſternentes. Spiri/
tualiter xp̃s qui eſt naturalis domin⁹ totiuſ
nature conſtituit beatū Uuenceſ. i p̄ncipem
terreſtrem oīa hec perfecta ⁊ alia ad p̄ncipeȝ
ſpectantē in ſe habentē. Primo eni more leo
nis habet ſapientiam que valde neceſſaria ē
p̄ncipibus ⁊ ciuitatuȝ rectorib⁹ q: ciuitates
inhabitabunt̃ ꝑ ſenſū prudētiū ſꝫ rex iſipiēs

perdit pplm ſuũ Ecci.x.iõ hãc ſapiam didi=
cit a pmo etatꝭ ſue exordio.ſicẽ refert Jaco.ia
nueñ.ꝛ nõ ſegnitˀ agẽs i aggreſſis cito ſup
ſenes ꝛ ſe docẽtes intellexit.ita vt dicẽ poſſit
cuꝫ ppha.Sup ſenes intellexi.qꝛ mandata
tua cuſtodiui.Siĺiter potuit dicere illđ Sap
viij.Puer ingenioſus erã ꝛ ſortitꝰ ſũ animã
bonã.qꝛ oia bona lecta cũ ſenſu myſtico com
mẽdauit.Hãc ſapiam oñdit i h ꝙ noluit ido
la ſurda ꝛ muta adorare.iõ huiꝰ ſancti pueri
Uuenceſ.pceſſit figura i Tobia.de q legitur
Tob.j.Cũ oẽs irẽt ad vitulos qs hieroboã
rex iſrl fecerat ſolꝰ Tobias fugit ꝯſortia ho=
minũ pgens in hirlm ad tẽplũ dñi iſrl hũilit
orauit.Jta.b.Uuenceſ.cũ oẽs irẽt ad imolã
dũ idolis q colebat matˀ eiꝰ neqſſima cuꝫ ſibi
adherentibꝰ ſolꝰ fugebat ꝯſortia eoꝝ ꝛ pge/
bat occulte ad ecclias qs pr eꝰ ꝯſtruxerat no
mine vratiſlans ꝛ adorauit dñm ieſũ xpm vt
dicit pfatus Jaco.Januẽ.in legẽda Jdcir
co ſua ſapia lõge lateqꝫ excellit ſapiaꝫ Salo
monis de q legit.iij.Regũ.iiij.Cũ ſenuit ſa=
lomon dedit dñs ſapiam Salomoni ꝛ ſciam
ꝛ pcedebat eiꝰ ſapia ſapiam omniũ orienta=
liũ qui ẜm glo.ſtudebãt i curſu aſtroꝝ ꝛ egy/
ptioꝝ.ſ.q ſtudebãt in phiſicis.Sꝫ tñ hac ſa=
pientia ipe ẽ abuſus.qꝛ ſicẽ hr.iij.Regum.xj
Cũ ſenuit Salomon deprauatũ ẽ cor eis per
mulieres ꝛ tẽpla idoloꝝ fabricauit ꝛ ea ſiĺit
adorauit ne offenderet mulieres .ſed non ſic
beatus Uuenceſ.qui maluit hre irã maledi=
cte ſue mrís ꝛ idolatre.qꝫ deſerere cultũ dei
veri ꝛ obprobria ab ea ſuſtinuit.iõ dicẽ po/
tuiſſet cũ ps.Qm ppter te dñe ſuſtinui ob p
briũ.operuit ꝯfuſio faciẽ meã.extraneꝰ fac=
tꝰ ſũ fratribꝰ meis.ꝛc.qꝛ fratˀ ſuꝰ iniquꝰ Bo
leſlaꝰ alter Cayn ipm ob h odiuit ꝛ occidit.
¶ Scđo.b.Uuenceſ.habuit liberalitatẽ q
dꝫ eẽ annexa pncipibꝰ queadmoduꝫ oſtẽdit
Tytꝰ impator.de q refert Suetoniꝰ ꝙ cõui=
uiũ fecit ꝛ nullũ añ ſe in liberalitate ſiĺeꝫ ha=
buit.neminẽ añ ſe ſine munere diſcedẽ pmi
ſit ꝛ cũ moreretˀ mlta ſuis domeſticꝭ remiſit.
Nõ inqt a pncipe optet queqꝫ triſtẽ recedere
Sic.b.pnceps ꝯuiuia fec p aupibꝰ ꝛ nullũ a
ſe ſine munere abire pmiſit qꝛ fuit alter Job
de q legit Job.xxxj.Si negaui qđ volebãt
paupes ꝛ oculos vidue expectare feci.ſi co=
medi buccellã panis ſolꝰ ꝛ nõ comedit pupil
lus ex ea.qꝛ mecũ ab infãtia creuit miſeratio
Jpe eni indigẽtias paupeꝝ ſuis diuitijs ſup
plebat Jnfirmos i ppria pſona viſitabat.nu
dos tegebat pegrinos ſuſcipiebat.iſepultos
manu ppria ſepeliebat.De nocte etiã ſurre=
xit lignaqꝫ collegit i dorſo ſuo añ domoſ pau

peꝝ collocauit.vt de ipo exponi poſſit illud.
Prouẽ.vlt.Manũ ſuã aperuit inopi.ꝛ rur=
ſũ de nocte ſurrexit ꝛ dedit pdã domeſticꝭ ſu
is.ſic aũt nõ faciũt nũc moderni nři pncipes
q rapiũt ꝛ oppmũt paupes qs tñ ille nobiliſ
ſimus pnceps ꝯſolabatˀ ꝛ alebat.iõ audiãt il
lud Eſa.xxxiij.Ue q pdaris.qꝛ demões ra/
piũt eoꝝ aias.ſicẽ teſtatˀ Haymo ſup Apoc.
opprimũt ꝛ demões eiꝰ mẽtẽ q nũc pauperẽ
oppſſerit ꝛ egentẽ.Oppſſio eni pauperis eſt
offenſio xpi. ¶ Tertio.b.Uuenceſ.more
leonis fuit mitis ꝛ miſericors q etiã bñ cõue=
niunt pncipi.ẜm illud Prouẽ.xx.Mia ꝛ ve
ritas cuſtodiunt regẽ ꝛ roborabitˀ clementia
thronꝰ eiꝰ.Jpe eni fuit altˀ Moyſes q erat
vir mitiſſimꝰ Nume.xij.Quis eni.b.Uuen=
ceſ.erat excellentior reſpectu alioꝝ tñ eorum
iniurias ſuſtinuit patientˀ ꝛ p maxia mitita=
te multos captiuos liberauit.recte imitans
naturã leonis.de q refert Jſi.li.xij.ꝙ capti=
uos reparare pmittit qñ eni obuiã habuerit
aliquẽ de captiuis hunc vt fertˀ nõ ledit ſꝫ li=
bere in priaꝫ ire ſic pmittit.Jta.b.Uuẽceſ.
cũ adhuc in pñti foret mltos đ carcere eripu=
it ꝛ libere abire pmiſit.carceres deſtruxit.et
oia patibula aiaduertẽs illud Mat.vij No
lite iudicare ꝛ nõ iudicabimini.ꝛ illđ Lu.vj
Nolite ꝯdẽnare vt nõ ꝯdẽnemini.Refertˀ i
legenda ꝙ pꝰ mortẽ eiꝰ pcioſam plurimi rei
vinculati in fetore cuiaſdã carcerꝭ iacuerunt
ꝯſtricti ꝛ nulliꝰ ſolatij ſpẽ habuerũt.ſꝫ mortꝭ
horrorẽ ſp cũ gemitu expectabãt ꝛ qdaꝫ no=
cte inter anguſtias poſiti venit eis in mẽtẽ vt
ſcm Uuenceſ.p auxilio ſibi dãdo iplorarent
Jdcirco dicebãt.Dñe deꝰ p merita ꝛ orões
ſancti amici tui Uuenceſ.nos in pñti tribula
tione digneris liberare.Ecce affuit eis pſidi
um martyris inuocati.nã nocte ſequẽti dum
oẽs forꝭ placida qeta pauſarẽt.ꝛ hi ſolũ mi=
ſeri qđ requies eẽt neſcirẽt.Primũ qſi ſonũ
tintinnabulũ i auribꝰ eoꝝ iſonuit.deide lux
cũctꝭ mirãda i carcẽ refulſit ꝛ ſubito viculũ q
oẽs incluſi tenebantˀ velut arcꝰ ſe icuruauit.
ꝛ mox oẽs pedes ſuos a neruo extraxerunt.
ꝯfortati igitˀ clamabãt.Dñe deꝰ nř ieſu xpe
aſſis nobis ſeruis tuis in te cõfidentibus per
merita ſancti Uuenceſ.p tui honore nomis
ab impioꝝ manibꝰ ẽ interemptus mox affuit
virtus xpi ꝛ vnicuiuſqꝫ torqs cecidit cõfra=
cta de collo ad terrã.ꝛ exeuntes de carcẽ nul
lo obſtaculo retinẽte ãbulãtes per gyruꝫ dei
mirabilia ꝛ ſci Uuenceſ.enarrabãt ex q qdẽ
narratiõe glia martyris vndiqꝫ eſt ditata q
etiã gentibꝰ minime latuit.Jdcirco contigit
quẽdã paganũ i carcere detineri q ſciens mi=

titatē ſancti Uuenceſ. ex relatu illoꝝ dixit.
Si de⁹ ſancti Uuenceſ. ⁊ xp̄ianorum me ab
hac miſeria ſua bonitate liberabit credam in
xp̄m ieſū ⁊ baptiſma ſuſcipiā. vix ille v̄ba cō
pleuerat ⁊ ecce oīa vincula ferrea ceciderūt
que cuſtodes plures meritis beati Uuenceſ
liberatū cōp̄hendētes repetitis vinculis re/
ligauerūt. ſed totiens iterato fracto vinculo
cōpuncti dimiſerūt libeꝝ. ⁊ ille vota mox ad
ipleuit. Aliud exēplū legit ꝙ quidā p̄nceps
quēdā in carcerē miſit ⁊ ille frequētib⁹ ſuſpi
rijs dn̄m dep̄cans ait. Dn̄e de⁹ p merita ſci
Uuenceſ. adiuua me. quadā igit nocte conti
git vt int̄ anguſtias obdorminit. ſtatim igit
expgefact⁹ extra ciuitatē in media platea et
neq̄ erāt cōpedes ei⁹ in pedib⁹ ei⁹ neq̄ torq̄s
in collo neq̄ cathene in manibus. ⁊ egreſſus
ad vicariū ſuū narrauit ꝙ dei v̄tute ſit mira
biliter liberat⁹. vicari⁹ aūt agnita dei v̄tute
⁊ potētia. b. Uuenceſ. reū donauit libertati
Quarto b. Uuenceſ. habuit obedientiā que
etiā neceſſaria ē p̄ncipi vt ip̄e obediat ſuis ſu
perioribus ſic vult ſibi obediri a ſuis iferiori=
b⁹ vt Leo papa. ij. q. vj. Qui ſcit vt deo p̄n=
cipaliter obediat. q2 dic̄. b. Aug⁹. li. ij. ꝯfeſ.
⁊ hr̄. viij. di. Que ꝯtra mores. Sicut inq̄t in
poteſtatib⁹ ſocietatis hūane maioꝛ poteſtas
ad obediēdū p̄ponit. ita deo oīb⁹. Qd ppen=
dens. b. Uuenceſ. cū eēt ſub ptāte aue ſue ſcē
ludibile ei humiliter obediuit. Cōſtitut⁹ aūt
in p̄ncipē deo fuit ſubdit⁹ ⁊ obediēs. cū oīa
ꝯtemneret ppter eū ſic̄ canit eccl̄ia. Humiliſ
in gloria fuit. paup in diuitijs mūdi refutās
gaudia caſtus in delitijs. Jd̄ recte eſt alt̄ ab=
raam. de quo legit̄ Gen̄. xiij. ꝙ poſſeſſio eiuſ
erat multa nimis tn̄ his oībus dimiſſis man
dato dei obediuit ⁊ de terra ſua egreſſus fu=
it ⁊ poſtea mādato ſuo obediens filiuꝫ ſuum
imolari voluit. Gen̄. xxij. ita. b. Uuenceſ. tā
q̄ p̄nceps abūdans multa habuit oīa tn̄ ꝓm
deſideria dimiſit vt impleret illd̄ pſ̄. Diuitie
ſi affluant nolite coꝛ apponere ⁊ poſtea volū
tarie coꝛpus ſuū p martyriū deo obedienter
imolauit vt adipleret illud ꝓphete. Jmmo=
la deo ſacrificiū laudis. Quinto beatus
Uuenceſ. habuit iuſticiā q̄ etiā neceſſaria eſt
p̄ncipi. q2 ꝓm ſapien. Prou̇. xv. Qui ſequit
iuſticiā diligit a deo. Eſt autē iuſticia maloſ
punire ⁊ diligere bonos. hanc habuit beat⁹
Uuenceſ. ⁊ auſteriter coꝛrexit malos idola=
tras dicēs. O inſenſati hoīes ⁊ filij ſcelerī ſe=
men chanaan ⁊ non iuda qui vos faſcinauit
obedire veritati ſed vos nō q̄ritis ea q̄ ſūt ſa=
lutis. Sinite ſ̄uos xp̄i ſine idolis vr̄is nō ſer
uiā. hacten⁹ ꝓhibuiſtis me xp̄o ſeruire fide=
leſq̄ oēs de terra expuliſtis. Nō erit ita am=
plius. ſed dn̄o deo libere ſeruiem⁹ vt dic̄ Ja
cob⁹ ianuenſ. Sꝫ bonos diligebat eis nccīa
largit miniſtrando. ita vt de h̄ exponi pōt il=
lud. pſ̄. cxj. Diſperſit dedit paupibus Jnfir
mitates eoꝝ ſupportādo vt adimpleret illd̄
apl̄i. Alter alterius onera poꝛtate. ſic adiple
bitis legē chꝛiſti. ad Gal̄. vj. q2 multotiēs in
firmis pauperib⁹ ligna in pꝛoprijs humeris
poꝛtauit. Hec qn̄q̄ dꝫ habere q̄libꝫ p̄nceps
vel rectoꝛ vniuerſitatis. Sic̄ ꝓbat Aug⁹ ſer
mone de dedicatione eccl̄ie loquēs ad pꝛinci
pes dicēs. Eſtote pꝛoni ad miſericoꝛdiam et
nolite eē faciles ad rapinā. facultas vr̄a non
ſit violenta dignitas vr̄a nō ſit ſupbia. ptās
vr̄a nō ſit iniuſta. hec ille. Sꝫ q2. b. Uuenc̄.
hec rennuit. iō xp̄s ip̄m dn̄m dom⁹ ſue cōſti
tuit ⁊ nunc p̄ncipem omnis poſſeſſionis ſue
i celeſti regno vbi tāq̄ p̄nceps potēs reſidet
omniaq̄ bona domini feliciter poſſidet. ⁊ q̄=
modo illud pꝛomeruit vide in legenda.

De dedicatione templi ſermo.

Sapientia edifi
cauit ſibi domū ⁊ excidit i ea colū
nas ſeptē. Prou̇. ix. A Dicunt
naturales mūda aīalia deſiderāt inhabitare
loca pulchꝛa. ſicut pꝫ de ouib⁹ auibus ⁊ co/
lūbis q̄ libenti⁹ habitāt in locī pulchꝛis q̄ im
mundis. Quare Pe. d̄ creſ. li. ix. ꝯſulit ꝙ lo=
ca ſeu ſtabula ouiū ſepi⁹ debēt mūdari. q2 fi=
mus nō ſolū lanā ſed ⁊ vngulas coꝛrūpit et
ſcabioſas fac̄. Jdē in eodē ait ꝙ loc⁹ colūba=
rū dꝫ ſepi⁹ purgari ⁊ vndiq̄ decoꝛari naꝫ in
pulchꝛo loco ſicut ⁊ hoīes auidi⁹ cōmoꝛant.
De apib⁹ dicit Areſt. li. x. animaliū ꝙ mira=
biles faciunt ſibi cellulas in q̄bus mella cō=
ponunt. Myſtice p hec aīalia intelligi
tur dn̄s noſter ieſus xp̄s q̄ ſeip̄m agno ꝯpa=
rat Hiere. xj. Ego q̄ſi agn⁹ māſuet⁹ q̄ poꝛtat
ad victimaꝫ. Et Eſa. liij. dicit de ip̄o. Sicut
ouis ad occiſionē ductus ē ⁊ quaſi agnus co
ram tondente ſe nō aperuit os ſuū. ⁊ Can̄. ij.
cōpat turturi dicēs. Sponſa vox turturiſ au
dita ē in terra noſtra. Et Can̄. v. Oculi ei⁹ ſi
cut colūbe ſup ruinas aquaꝝ que lacte ſunt
lote ⁊ reſidēt iuxta fluenta pleniſſima. h̄ xp̄s
mitiſſimus agnus ⁊ columba ſimpliciſſima
in domibus oꝛnatis libenti⁹ q̄ in imūdis de
ſiderat cōmoꝛari. q2 vult vt tēpluꝫ ſuū mun
dum teneatur. qd̄ patet ex hoc ꝙ nō ſinebat
vas imundum ferre per templum. Marci
xj. Jdeo pꝛopheta in ſpiritu intelligēs dixit
Domine dilexi decoꝛem domus tue ⁊ locum
habitationis gl̄ie tue. Jd̄ domus dei in qua